

آشنایی با مرکز مشاوره و مراقبت از بیماریهای رفتاری HIV/AIDS

دانستنیهای ایدز ...

مقدمه :

وقتی که برای اولین بار در سال 1981 میلادی بیماری ایدز شناسایی شد هیچکس تصور نمی کرد که این بیماری چنین انتشار گسترده و فراگیری در همه دنیا داشته باشد.

ایدز طی این سالها وارد نظام اجتماعی دنیا شد و امواجی از پیش داوری و ترس غیر منطقی را به ارمغان آورده و تبدیل به یکی از چالشهای بزرگ هزاره سوم شده که با سرعت در حال شیوع و گسترش است.

این بیماری با آلوده کردن جوانان به طور نا متناسب و با از بین بردن بسیاری از افراد در مهم ترین دوران زندگی خود ، موجب چالشهای بهداشت عمومی ، اقتصادی و اجتماعی می شود و به عبارت کلی تر پیشرفت و توسعه را در جوامع به خطر می اندازد.

جمهوری اسلامی ایران نیز در وضعیت جغرافیایی بسیار پر خطری قرار گرفته است. هم اکنون بالاترین سرعت انتشار آلودگی در همسایگی شمالی ، منطقه شرق قاره و نیز منطقه مدیترانه شرقی مشاهده می شود.

تاریخچه :

اگر چه میدا زمانی شناخت ایدز و ویروس HIV را سال 1981 میلادی می دانند اما امروزه عقیده بر این است که ویروس HIV بین سالهای 1926 تا 1946 از میمون به انسان انتقال پیدا کرده است.

تاریخچه بیماری ایدز را به این صورت ذکر می کنند که در پنجم ژوئن سال 1981 میلادی مجله « گزارش هفتگی ابتلا و مرگ و میر » آمریکا مقاله ای به چاپ رساند که در آن 5 مورد پنومونی ناشی از پنوموسیستیس کارینی را در مردان همجنس باز کالیفرنیا گزارش کرد . این بیماری به طور معمول در افراد سالم بروز نمی کند. و در کسانی ظاهر می شود که دچار ضعف مغرط سیستم ایمنی می باشند.

با افزایش موارد HIV در سالهای بعد مشاهده شد که این بیماری منحصر به افراد همجنس باز نیست بلکه در معتادان تزریقی و دریافت کنندگان خون و فرآوردهای خونی آلوده نیز ایجاد می شود.

در سال 1984 میلادی عامل این بیماری کشف شد و مشخص شد که یک نوع ویروس عامل آن است و آنرا ویروس نقص سیستم ایمنی انسان (HIV) نام گذاری کردند . در سال 1985 توانستند روش آزمایشگاهی این بیماری را کشف کنند.

اولین مورد ابتلا به اچ آی وی و ایدز در ایران در سال 1366 در یک کودک مبتلا به هموفیلی گزارش شد. که بر اثر تزریق فرآورده های خونی وارداتی مبتلا شده بود.

ایدز چیست ؟

ایدز بیماری است که توسط ویروس HIV (ویروس نقص سیستم ایمنی) ایجاد می شود. این نام از حروف اول نام لاتین ویروس HIV (Human Immune Deficiency Virus) گرفته شده است.

این ویروس به تدریج قدرت دفاعی بدن را کم می کند ، بطوریکه فرد مبتلا ، حتی در مقابل بیماریهای خفیف هم قادر به مقاومت نمی باشد.

سیر بیماری :

بلافاصله پس از ورود HIV به بدن سیر بیماری شروع می شود که در 4 مرحله به شرح ذیل تحت عنوان مراحل بیماری توضیح داده می شود :

مرحله اول (عفونت اولیه) :

ویروس پس از ورود به خون از طریق گیرنده CD4 و آنتی بادیهای مربوطه شده به سرعت شروع به تکثیر کرده همزمان به غدد لنفاوی مهاجرت می کند. در 50 تا 60 درصد موارد اولین علامت عفونت HIV حدود 1 الی 6 هفته (بطور متوسط 3 هفته) بعد از تماس، با علائمی شبیه منونوکلئوز عفونی ظاهر می شود. شایعترین علائم این مرحله شامل تب، خستگی، راش ماکولوپاپولار، آدنوپاتی، فارنژیت غیر آگزودایی و ضعف می باشد. کاهش وزن (حدود 5 کیلو گرم)، میالژی (درد عضلانی)، آرترالژی (درد مفاصل)، سردرد، مننژیت، اسهال، تهوع و استفراغ در این مرحله شایع می باشد.

این دوره 1 تا 2 هفته طول کشیده و خود به خود بهبود می یابد. بصورت معمول این مرحله در بیماران بندرت قابل تشخیص است. بطور خلاصه این مرحله 1 تا 6 هفته پس از ورود ویروس به بدن و با علائم غیر اختصاصی شبیه سرما خوردگی خود را نشان می دهد که خود به خود بهبود می یابد.

مرحله دوم (عفونت بدون علامت) :

این مرحله از اهمیت بسزایی در روند انتقال بیماری برخوردار است، زیرا در این مرحله فرد آلوده هیچگونه علامت بالینی مشخصی نداشته، بسیاری از اوقات به طور تصادفی با یک آزمایش سرولوژی مثبت تشخیص داده میشود. نکته دیگر اینکه این مرحله می تواند بطور متوسط 10 سال طول بکشد. بطور خلاصه در این مرحله که ممکن است سالهای زیادی طول بکشد فرد هیچ علامتی ندارد.

مرحله سوم (عفونت علامت دار) :

با پیشرفت بیماری و تضعیف سیستم ایمنی، پایداری بدن در مقابل بیماری به مرور کاهش میابد. در این مرحله، اضطراب و اختلالات خلقی و نیز برخی اختلالات غدد درون ریز مشاهده می شود. خستگی زودرس و کاهش توانایی در انجام کارهای روزانه نیز ممکن است سالها وجود داشته باشد. کاندیدیا زیس دهانی، اسهال مزمن، لوکوپلاکی پرزی دهان، هرپس منتشر و مکرر را می توان ذکر نمود. بطور خلاصه در این مرحله علائمی شروع شده و بتدریج توسعه می یابند که بزرگی غدد لنفاوی و اسهال و ابتلا به بیماری قارچی و هرپس از جمله آنهاست.

مرحله چهارم (سندرم نقص ایمنی اکتسابی AIDS) :

طیف انتهایی آلودگی به HIV و ضعف شدید سیستم ایمنی را ایدز می نامند. ایدز عبارتست از مجموعه نشانه های بالینی تعریف شده ناشی از اختلال ایمنی بدن که متعاقب عفونت کامل با ویروس نقص ایمنی انسان (HIV1/2) ایجاد می شود.

زمان بقای افرادی که به مرحله ایدز می‌رسند، در صورت عدم درمان، حداکثر حدود 2 سال تخمین زده می‌شود. شایعترین نشانه در این مرحله تحلیل رفتن کل بدن به همراه اختلالات مزاجی می‌باشد. بطور خلاصه این مرحله انتهای طیف بالینی ابتلا به HIV است که در آن عفونت‌های فرصت طلب در فرد ظاهر شده و وضعیت بالینی وی را وخیم می‌کنند.

راههای انتقال ویروس اچ آی وی / ایدز :

- 1 - تماس جنسی با فرد مبتلا بدون استفاده از کاندوم
- 2 - مصرف مواد مخدر تزریقی با استفاده از سرنگ مشترک
- 3 - انتقال از طریق خون و فرآورده‌های خونی آلوده
- 4 - از مادر مبتلا به نوزاد در طی حاملگی، زایمان و شیردهی.

روشهای پیشگیری :

ایدز واکسن و درمان قطعی ندارد لذا در حال حاضر استفاده از روشهای مناسب پیشگیری که مؤثر و کارآ باشند اهمیت زیادی دارد. آموزش و آگاهی مردم اساسی‌ترین روش پیشگیری است.

- 1 - از روابط جنسی نا مطمئن پرهیز کنید.
- 2 - هرگز از وسایل تزریق مشترک استفاده نکنید.
- 3 - از کاندوم در روابط جنسی استفاده کنید.
- 4 - از مصرف مواد مخدر و الکل خودداری کنید. اینها می‌توانند مانع تغذیه صحیح و در نتیجه موجب تصمیم‌های نا بخردانه شما شوند.

ویروس اچ آی وی از راههای زیر منتقل نمی‌شود :

- 1 - دست دادن
- 2 - در آغوش کشیدن
- 3 - روبوسی کردن و سرفه کردن
- 4 - استفاده از توالت و حمام مشترک
- 5 - استفاده از وسایل غذا خوری مشترک
- 6 - استفاده از استخر عمومی
- 7 - نیش حشرات

آنچه ما را در معرض خطر قرار
می‌دهد

رفتارهای پرخطرماست نه زندگی
درکنار افراد آلوده به HIV

اگر نگران ابتلا به اچ آی وی هستیم چه باید بکنیم؟

اگر از ابتلای خود یا همسر خود به اچ آی وی نگران هستیم می توانیم به مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری مراجعه کنیم. در این مراکز علاوه بر آموزش، مشاوره و ارایه وسایل پیشگیری، آزمایش اچ آی وی به صورت رایگان انجام شده و نتیجه آن، چه مثبت چه منفی، در **رازداری کامل** و به صورت **محرمانه** به فرد گفته می شود. مبتلایان در صورت تمایل تحت مراقبت و درمان قرار می گیرند. همچنین مشاور می تواند به جلب همکاری همسر شما در پیشگیری از انتقال ویروس کمک کند.

ابتلا به اچ آی وی فقط از طریق آزمایش خون مشخص می شود. از زمانی که ویروس وارد بدن شده تا زمانی که ابتلا توسط آزمایشگاه خون تایید گردد، ممکن است چند ماه طول بکشد. بهتر است قبل از انجام آزمایش با یک مشاور صحبت کرده باشیم.

بیماری های رفتاری چیست؟

بیماری هایی هستند که ممکن است به رفتار پنهانی یک فرد مربوط باشند، مانند ایدز - هپاتیت های ویروسی - بیماری های آمیزشی

اهداف و استراتژی های مرکز مشاوره بیماری های رفتاری

- جلوگیری از محروم ماندن بیماران آلوده به HIV از خدمات درمانی و بهداشتی
- ارتقاء آگاهی و تغییر نگرش کلیه افراد جامعه نسبت به HIV/AIDS
- تغییر رفتارهای مخاطره آمیز و کاهش خطر انتقال بیماری
- کاهش اضطراب روانی-اجتماعی بیماران و تطابق با موقعیت جدید
- توجه، حمایت و همدلی با بیماران و خانواده آن ها.

مشاوره چیست؟

یک رابطه یاری بخش که در آن دو فرد که هیچ گونه ارتباطی باهم ندارند، برای حل مشکل و یا تصمیم گیری در مورد مسایل و یا رفتارهای بسیار شخصی و خصوصی، باهم گفتگو می کنند.

مشاوره فرایندی کاملاً محرمانه بوده و حفظ اسرار مراجعین از جانب مشاور از شرایط اصلی و تعهدات حرفه ای مشاور می باشد.

چرا مشاوره در HIV/AIDS ضروری است؟

- از آن جایی که ابتلا به این عفونت مادام العمر است، مشاوره در چنین وضعیتی ضروری می باشد.
- مشاوره حمایت مورد نیاز برای تغییر در رفتار پرخطر و حفظ تغییرات ایجاد شده را فراهم می کند.
- مشاوره به افراد آلوده کمک می کند که با مشکلاتشان بصورت فعال برخورد نمایند تا از زندگی لذت ببرند.

باید بدانیم که :

ایدز یک "بیماری" است ، "جرم" نیست.

" ایدز " بیمار خود را انتخاب نمی کند.

راه های پیشگیری و سرایت آن را یاد بگیریم و بدانیم که چگونه خود را از آلوده شدن به آن محافظت کنیم.

در صورتی که با افراد آلوده به ویروس ایدز مواجه شدیم با آنان مثل یک بیمار و نه مانند یک مجرم رفتار کنیم زیرا که :

نگرش منفی نسبت به بیماری ← کتمان بیماری ← انتشار آلودگی

حقوق افراد مبتلا به HIV/AIDS

- عدم تبعیض و تساوی در برابر قانون
- بهداشت
- زندگی خصوصی
- کار و اشتغال
- امنیت اجتماعی
- دسترسی به آموزش
- ازدواج و تشکیل خانواده
- محافظت در برابر ظلم، رفتار تحقیر کننده یا غیر انسانی
- برخورداری از همه حقوق کودک

یادداشت های مشاور

مشخصات مرکز مشاوره و مراقبت از بیماریهای رفتاری ارومیّه

تاریخچه گشایش و راه اندازی مجدد مرکز

مرکز مشاوره و مراقبت از بیماری های رفتاری در ابتدای گشایش، در پائیز سال 1382 بطور مشترک با همکاری دانشگاه علوم پزشکی آذربایجان غربی و جمعیت هلال احمر ارومیّه در آدرس فعلی راه اندازی شد که بدلیل اتمام قرارداد یکساله همکاری، موقتاً تعطیل و سپس مجدداً در آذر ماه سال 1383 با ترکیب جدید و امکانات دیگری به همین نشانی، در دل مرکز بهداشتی درمانی شماره 6 راه اندازی شد. در ابتدای فعالیت مجدد، بیماران شناسایی شده توسط پایگاههای دیده وری تحت مراقبت این مرکز قرار گرفت و به مرور زمان توانست جهت شناساندن این مرکز با تهیه و توزیع اطلاعاتی هایی از طریق رسانه های خبری جمعی استانی و همچنین با شرکت در نمایشگاههای سالانه روز جهانی مبارزه با بیماری ایدز و سایر نمایشگاههای مربوطه از طریق توزیع پمفلت و کارت ویزیت، خدماتی را که در این مرکز ارائه می شود به اطلاع همشهریان عزیز رساند.

در حال حاضر با وجود اینکه این مرکز با حداقل نیروی انسانی مشغول به ارائه خدمات می باشد، ولی توانسته است در طی مدت 5 سال فعالیت مستمر، حدود بیش از 150 نفر افراد آلوده به این بیماری را که ناخواسته و بیگانه به این بیماری خانمانسوز گرفتار شده اند را تحت مراقبت های پزشکی و مشاوره های روانشناسی و خدمات کاهش آسیب قرار داده و نیز به بیش از یک هزار نفر سایر مراجعین در ارتباط، ارائه خدمات دهد.

همکاران فعلی این مرکز عبارتند از :

- یک نفر کارشناس مبارزه با بیماری ها که امورات راهنمایی، مشاوره، واکسیناسیون و خدمات ارائه وسایل کاهش آسیب و انجام پیگیری ها را بعهده دارد.
- یک نفر کارشناس روانشناسی که انجام مشاوره های کاهش اضطراب، کاهش هیجانی عاطفی، راهنمایی و خدمات ارائه وسایل کاهش آسیب را بعهده دارد.

یک نفر پزشک عمومی که انجام معاینات دوره ای و مراجعه موردی و بررسی نتایج آزمایشات درخواستی و تشخیص و درمان بیماری های فرصت طلب را بعهده دارد.

یک نفر پزشک متخصص عفونی که انجام معاینات و درمان بیماری های خاص افراد آلوده به ویروس HIV و درمانهای ضد رتروویروسی را بعهده دارد.

این مرکز علاوه بر خدمات فوق الذکر که بصورت حضوری به مراجعین ارائه می نماید، آماده پاسخگویی به سئوالات و ابهامات همشهریان عزیز از طریق تماس های تلفنی و پست الکترونیک نیز می باشد.

آدرس و شماره تماس
ارومیّه - خیابان کاشانی - مرکز بهداشتی درمانی شماره 6 -
طبقه میانی - مرکز
مشاوره و مراقبت از بیماری های رفتاری
شماره تماس : 3446085 - 0441

نمابر : 3450605 - 0441
کد پستی : 57156 - 65895